

Lövedékálló védőmellényt kell biztosítani a pénzszállító (CIT) járművekhez

Eur.Ing. Frank György c. docens MSc
az SzVMSzK Szakmai Kollégium elnöke „SzVMSzK mérnök szakértő” (B7)

A 22/2013. (03.26.) számú elnökségi határozattal elfogadta a **Személy-, Vagyonvédelmi és Magánnyomozói Kamara elnöksége** a Szakmai Kollégium 2013. évre vonatkozó munkatervét. A munkaterv 6. pontja alapján, a Szakmai Kollégium konzultáció és/vagy konferencia rendezését kezdeményezi pénzszállítást végző cégekkel a páncélzat nélküli-, a páncélozott pénzszállító járművekről, a bankjegy-érvénytelenítő rendszerekről és a testpáncélokról, figyelemmel:

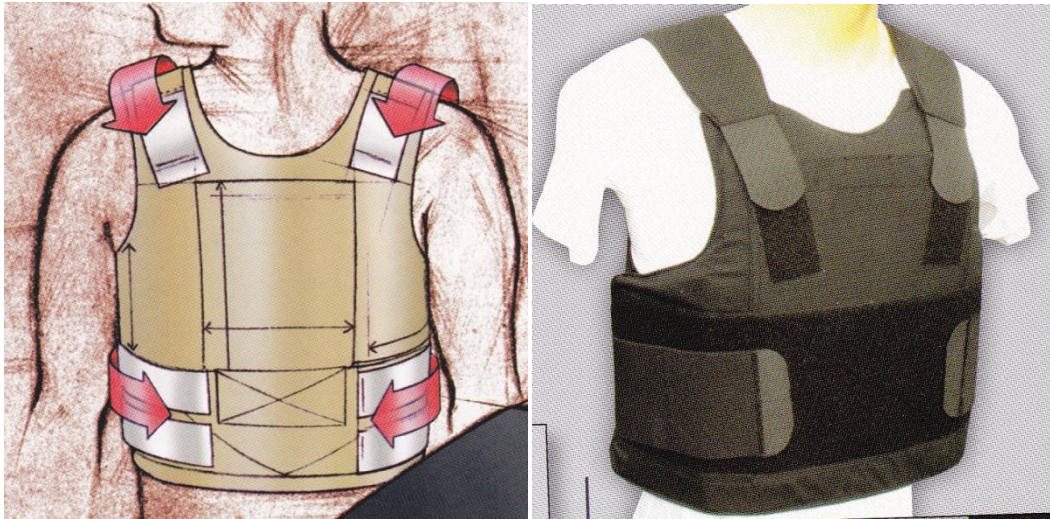
- AZ „EURÓPAI PARLAMENT és a TANÁCS 1214/2011/EU (2011. november 16.) az euro készpénz euro övezethez tartozó tagállamok közötti, határon átnyúló, üzletszerű közúti szállításáról” c. rendeletre
- Az „MSZ 20300:2002 Páncélozott pénz-és értékszállító gépjárművek. Követelmények, gyártás, javítás, üzemeltetés és ellenőrzés” c. szabványra
- A NIJ Standard-0101.06 Ballistic Resistance of Body Armor” c. szabványra
- Az „MSZ K 1114-1 Testpáncélok” c. szabványra és az
- 1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről. 11. §-ra

A konzultáció és/vagy a konferencia célja, hogy a pénzszállító cégek a védelemigényüket, a védelmi terveiket a konzultáció és/vagy a konferencia alapján tekintsék át, tekintettel arra, hogy a magyar nemzeti szabványtól eltérő, különböző megoldás alkalmazása esetén a munkáltató köteles - vitás esetben - annak bizonyítására, hogy az általa alkalmazott megoldás munkavédelmi szempontból legalább egyenértékű a vonatkozó szabványban foglalt követelménnyel, megoldással. Továbbá azért is, mert egy vállalkozás csak a Rendeletben meghatározott feltételek teljesülése esetén végezheti euro bankjegyek határon átnyúló, közúti szállítását

Egy közelmúltban megjelent tanulmányomban foglalkoztam az „EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 1214/2011/EU (2011. november 16.) rendelet V. fejezetében írtakkal, jelesül azzal, hogy a szállítást végző jármű vezetőfülkéje olyan páncélzattal rendelkezzen, amely: „(...) ellenáll a 7,62 mm × 39 mm kaliberű, Kalasnyikov típusú fegyverek lövedékének, a vasmaggal és (lemezelt) acélköpennyel rendelkező, 7,97 gramm (+/- 0,1 gramm) súlyú lövedéknek, legalább 700 méter/másodperces sebességnek, a 10 méteres (+/- 0,5 méter) lőtávolságnak.”

Ennek a dolgozatnak célja pontosítani a Rendelet 16. cikke c) pontjában foglalt meghatározást, amely szerint engedéllyel rendelkező vállalkozás, euro bankjegyek határon átnyúló, közúti szállítását csak úgy végezheti, ha

„c) a pénzszállító jármű vezetőfülkéjét a járműben tartózkodó pénzszállító biztonsági személyzet minden tagja számára golyóálló mellénnyel látták el, amely megfelel legalább a **NIJ IIIA VPAM szabvány 5. osztályának** vagy azzal egyenértékű szabványnak”



A védő elemeket tépőzárakkal kell beállítani

Háttér információ

Az Európai Gazdasági Közösségek 89/656 (EGK) számú irányelve már régebben (1989. november 30.) megfogalmazta általános szabályként (3. cikkely), hogy az egyéni védőeszközt akkor kell használni, amikor a kockázat nem kerülhető el vagy nem csökkenthető a közös védekezés technikai eszközeivel, illetve munkaszervezési intézkedések, módszerek vagy eljárások segítségével. Ezt a cikkelyt a fokozott mértékben veszélyeztetett pénzszállítás biztonsági szintjének mérlegelésénél iránymutatónak célszerű tekinteni, hiszen itt a munkafolyamatból, illetve technológiából eredő egészséget veszélyeztető kockázatok csökkentésének egyik nagy lehetősége, ha a pénzszállító megfelelően megválasztott testpáncélt visel.

Lövedékálló védőmellény védelmi szint

A Rendelet magyar nyelvű szövege szerint a biztonsági személyzet minden tagja számára olyan lövedékálló védőmellényt kell biztosítani, amelynek védelmi szintje „...megfelel legalább a **NIJ IIIA VPAM szabvány 5. osztályának** vagy azzal egyenértékű szabványnak”

Az „EURÓPAI PARLAMENT és a TANÁCS 1214/2011/EU (2011. november 16.) az euro készpénz euro övezethez tartozó tagállamok közötti, határon átnyúló, üzletszerű közúti szállításáról” c. rendelet magyar nyelvű szövegében a „**NIJ IIIA VPAM szabvány 5. osztály**” néven jelölt védelmi szint nem található sem a NIJ Standard-0108.00 (1981. december) és a NIJ Standard-0108.01 (1985. január) Ballistic Resistant Protective Materials szabványokban, sem a NILECJ-STD-0101.01-től (1978. december), a NIJ Standard-0101.02 (1985. március)-tól,... a NIJ Standard-0101.06 (2008. július)-ig kiadott „Ballistic Resistance of Body Armor” c. szabványokban.

Ezekben a szabványokban a védelmi szintek jelölése: IIA, II, IIIA, III, IV és Special. A NIJ Standard-0101.06 szabvány 4.1.5.1 pont szerint, egy lövedékálló védőmellény védelmi szintet a következők szerint kell jelölni (pl.):

„Type IIIA in accordance with NIJ Standard-0101.06”

(„IIIA védelmi szint a NIJ Standard-0101.06-nak megfelelően”)

Szükséges hangsúlyozni a 0101-06 számsorból az utolsó két szám (06) jelentőségét. Ugyanis a védelmi szintek megfelelési követelményei, a 01-től a 06-ig folyamatosan módosultak, korszerűsödtek, részletesebbé váltak. Vagyis a 06-al jelzett szabványnak megfelelő védőeszköz fokozottabb veszélyeztetettségnek áll ellen, a megelőzőkhez viszonyítva.

Lövedékálló védőmellény egyéni védőeszköz (EVE) státuszban

A pénzszállítás kockázatainak értékelésénél célszerű átgondolni a fegyveres támadások során, utolsó lehetőségként, védelmet nyújtó testpáncélok státuszát. Nevezetesen azt, hogy ez az eszköz alkalmazása esetén maradjon csak „védő funkciójú eszköz” vagy minősüljön „védőeszköznek”? Ennek a kérdésnek megfogalmazását indokolja, hogy a pénzszállítók ellen végrehajtott támadások alkalmával majdnem mindig van valamilyen fegyver (pisztoly, gépkarabély, kézigránát stb.). Ennek következtében nem lehet közömbös, hogy miképpen védett a vagyonőr a ballisztikus hatások ellen. Hiszen egy kritikus pillanatban a pénzt szállítónak kell döntenie, a védettség ismeretében, a sorsdöntő válaszlépésről.

Az említett „kritikus pillanatban” a testpáncélt viselő vagyonőrnek a túlélést biztosíthatja például az a ismeret, hogy a CIT jármű azon része ahol tartózkodik, megfelelően ellenáll legalább a Rendelet V. mellékletben szereplő fegyverek lövedékének, így a tervezhető fegyver környezetből származó lövedékek célban kifejtett hatásai, még célzott lőtávolságon belül sem képesek számottevő sérülést okozni.

Az előzőekből következik, hogy a testpáncélok státusza kiemelt figyelmet igényel, használatának eldöntését nem lehet csak a piac szereplőinek önkéntes megállapodásaira bízni, itt elengedhetetlen az állami szerepvállalás. Jelesül, a

testpáncélok rögtön egyéni védőeszköz (EVE) státuszba kellene emelni! A testpáncélok EVE státuszba emelése esetén a biztonsági szint feltétlenül emelkedne, a maradék kockázat pedig csökkenne, mivel a testpáncél kötelező és ingyenes juttatásként jelenne meg a munkahelyen. EVE státusz esetében a munkáltatónak feladatai közé kerülne: a kockázatbecslés végzése, a juttatás rendjének írásban való meg határozása, a rendeltetésszerű használat ellenőrzése, a védőeszköz juttatásával kapcsolatos valamennyi dokumentumról naprakész nyilvántartás vezetése, a védőeszköz védelmi képességének fenntartásáról való gondoskodás, a védőeszköz viselésének feltételeinek meghatározása, a védőeszköz higiénias kockázatának csökkentéséről való gondoskodás, a vagyonőrök képzése a védőeszköz használatának módjáról és a ismeretek elsajátításának írásban való dokumentálása (a vagyonőr aláírása meglétével együtt), az elhasználódott védőeszköz hulladékként (veszélyes) történő kezelése, stb.

EVE státusz esetében a munkavállalónak (vagyonőrnek) is lennének speciális feladatai: haladéktalanul tájékoztatni a munkáltatót, ha megítélés szerint a védőeszköz elvesztette védelmi képességét, tudomásul venni, hogy a számára előírt védőeszköz használatáról érvényesen nem mondhat le, megtanulni a védőeszköz használatának módját, stb.

ÖSSZEFOGLALÁS

A Személy-, Vagyonvédelmi és Magánnyomozói Kamara Szakmai Kollégiuma, pénzzállítást végző cégek felkérésével, konzultáció és/vagy konferencia rendezését kezdeményezi euro készpénz, euro övezethez tartozó tagállamok közötti, határon átnyúló, üzletszerű közúti szállításáról, a páncélzat nélküli-, a páncélozott pénzzállító járművekről, a bankjegy-érvénytelenítő rendszerekről és a testpáncélokról.

A Személy-, Vagyonvédelmi és Magánnyomozói Kamara Szakmai Kollégiuma kéri mindazokat, akik részt kívánnak venni a munkában, szíveskedjenek szándékukat a **Személy-, Vagyonvédelmi és Magánnyomozói Kamara** titkársága felé jelezni (e-mail: titkarsag@szvmszk.hu).

Felhasznált irodalom

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:316:0001:0020:HU:PDF>

U.S. Congress, Office of Technology Assessment, *Police Body Armor Standards and Testing:*

Volume I, OTA-ISC-534 (Washington, DC: U.S. Government Printing Office, August 1992).

Michael A. Riley, Ph.D.: Revisions to the NIJ Ballistic Resistant Body Armor Test Standard. Office of Law Enforcement Standards National Institute of Standards and Technology. Gaithersburg, Maryland. 2008.

Frank György Eur.Ing.: Páncélozott pénz- és értékszallító biztonsági gépkocsik. Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem. Páncélos, Gépjármű és Közlekedési Tanszék. Egyetemi jegyzet. 2000. Budapest.

Magyar Szabványügyi Testület: MSZ 20300:2002 Páncélozott pénz-és értékszallító biztonsági gépjárművek. Követelmények, gyártás, javítás, üzemeltetés és ellenőrzés. 2002. Budapest.